

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА**

**Факультет медичних технологій діагностики та реабілітації
Кафедра фізичного виховання та спорту**

Матеріали Регіональної наукової інтернет-конференції

**«Актуальні проблеми фізичного
виховання та спорту в сучасних умовах»**

17 ЛИСТОПАДА 2022

Збірник наукових праць

Дніпро 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА**

**Факультет медичних технологій діагностики та реабілітації
Кафедра фізичного виховання та спорту**

Матеріали Регіональної наукової інтернет-конференції

**«Актуальні проблеми фізичного
виховання та спорту в сучасних умовах»**

17 ЛИСТОПАДА 2022

Збірник наукових праць

Дніпро 2022

УДК 796.011.1(06)

A 43

Відповідальний редактор:

Горпинич О. О. кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання та спорту Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Редакційна колегія:

Глоба Т. А. кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент (відповідальний секретар);

Мартінова Н. П., кандидат педагогічних наук, доцент;

Пічурін В. В., кандидат медичних наук, доцент.

A 43 Матеріали Регіональної наукової інтернет-конференції «Актуальні проблеми фізичного виховання та спорту в сучасних умовах»: збірник наукових праць. ДНУ. Дніпро, 2022. 221 с.

Збірник містить матеріали, що розкривають питання щодо якісних характеристик результативності освітнього процесу з фізичного виховання, спорту та реабілітації на сучасному етапі.

49107, м. Дніпро, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, вул. Казакова, 24А, Палац спорту, кафедра фізичного виховання та спорту; e-mail: Tatyana.Globa05@gmail.com

© Тексти авторів

© Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

© Кафедра фізичного виховання та спорту

ЗМІСТ

Агалаков В.С., Петросян Д.А. Фізична активність під час бойових дій для студентів вищих навчальних закладів.....	7
Агалаков В.С., Петросян Д.А. Формування спортивних навичок у студентів.....	11
Баннік В.О. Аналіз викладання фізичної культури для студентів з обмеженими можливостями у різних країнах світу.....	15
Белік С.О. Дискримінація в українському спорті.....	18
Біленко Д.О. Підтримання необхідного обсягу рухової активності студентів в дистанційному режимі навчання.....	21
Білоус К.С. Аналіз досвіду зарубіжних фахівців з підвищення ефективності фізичного виховання учнівської молоді.....	24
Бобков І.В. Особливості організації практичних занять з фізичної культури для студентів ЗВО спеціальної медичної групи.....	28
Горпинич О.О., Олександрова К.О. Сучасні способи залучення здобувачів вищої освіти до систематичної рухової активності оздоровчого спрямування.....	33
Горпинич О.О., Олександрова К.О. Значення стретчингу для підвищення рівня гнучкості та покращення функціонального стану здобувачів вищої освіти.....	36
Денисова М.О., Комисарик Є.О. Фізична реабілітація як головна частина реабілітаційного процесу.....	41
Діденко К.Р. Рухова активність студентів закладів вищої освіти під час психічного перевантаження.....	44
Дорошенко Д.Є. Формування здорового способу життя здобувачів вищої освіти.....	48
Дудченко С. Організація дистанційного навчання з дисципліни «фізична культура» студентів ЗВО в умовах воєнного стану.....	53
Зайченко А.В. Оздоровчі технології у навчальному середовищі та фізичному вихованні учнів початкової школи.....	58
Кашперова С.В. Організація харчування спортсменів як засіб покращення тренувального процесу.....	61
Клименко К.О. Історичний огляд та сучасне впровадження принципів олімпізму.....	66
Коваленко Є.В. Використання популярних оздоровчих методик студентською молоддю на самостійних заняттях з фізичної культури.....	69

Плахотніченко А.В. Відношення до академічної доброчесності в Україні та країнах Європи (Теоретичний аналіз).....	155
Погорєлова А.М. Порівняльний аналіз розвитку витривалості засобами ходьби та бігу у ЗВО.....	159
Постоєнко К.С. Пілатес як засіб фізичної реабілітації при остеохондрозі поперекового відділу хребта.....	163
Прудко Є.А. Актуальні проблеми фізичного розвитку студентів.....	167
Самарська В. Фітнес як засіб психологічного розвантаження студентської молоді.....	170
Солонько К.О. Особливості розвитку Європейської фізичної культури у період середньовіччя та епохи відродження.....	174
Телушко В.О. Актуальні проблеми фізичної реабілітації з патологією опорно-рухового апарату.....	178
Фоменко Д.В. Порівняльна характеристика організації дистанційних занять з фізичної культури в Україні та країнах Європи.....	183
Хотієнко С.В., Дмитренко Ю.В. Ментальні аспекти фізичної рекреації в західноєвропейському суспільстві: паралелі між середньовіччям та сьогоденням.....	187
Цвігун О.В. Використання фізичних вправ в профілактиці та лікуванні гіпотонічної хвороби.....	192
Чекмарьова Н.Г., Матлахов М.В., Євенко О.М. Рухова активність – необхідна складова життєдіяльності організму людини.....	195
Шишко Д. Застосування управлінських принципів в спорті.....	199
Щасна А.О. Напрями йоги як повноцінні тренування для підтримки фізичної форми.....	203
Щербаченко О.О. Використання фізичних вправ в лікувальній фізичній культурі.....	207
Ящишина А.К. Використання методики Євмінова у лікуванні сколіозу.....	212
Ящишина А.К. Розвиток паркуру в Україні.....	216

своєрідним внутрішнім біологічним неспецифічним подразником, який надає універсальну живильну дію на весь організм. Вони нормалізують і стимулюють більшість процесів в організмі пацієнта, здійснюють позитивний вплив на нього.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко Е. В., Красовська Е. А. Функціональні захворювання серцево-судинної системи і органів дихання. ДО.: Здоров'я, 1990. 149 с.
2. Апанасенко Т. А., Вовків В. В., Науменко Р. Г Лікувальна фізкультура при захворюваннях серцево-судинної системи ДО.: Здоров'я, 1987. 117 с.
3. Епифанов В. А. Апанасенко Г. Л. Клинико – фізіологічне обґрунтування лікувального застосування фізичних вправ. /Лікувальна фізкультура і лікарський контроль / Під ред. Епифанова В. А. і Апанасенко Г. Л. - М.: Медицина, 1990. С. 71–81.
4. Довідник дільничного терапевта по фармакотерапії/під ред. М. В. Бочкарьова та Є. А. Мухіна. Кишинів: Картя молдовеняске, 1986. 784 с.
5. Мухін В.М. Фізична реабілітація. К.: Видавництво НУФВСУ "Олімпійська література", 2005. 487 с.

Науковий керівник: кандидат медичних наук, доцент В. В. Пічурін

Н. Г. Чекмарьова

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Український державний університет науки і технологій*

М. В. Матлахов

*старший викладач
Український державний університет науки і технологій*

О. М. Євєнко

*студент факультету якості та інженерії матеріалів
Український державний університет науки і технологій*

РУХОВА АКТИВНІСТЬ – НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ

Анотація. В статті представлені матеріали щодо рухової активності, як одного з головних чинників життєдіяльності людини. Визначено позитивний вплив оздоровчої фізичної культури на рухову активність організму людини.

Ключові слова: рухова активність, здоров'я, функціонування організму, тривалість життя, фізична культура.

Summary. The article presents materials on motor activity, as one of the main factors of human life. The positive influence of health-improving physical culture on the motor activity of the human body has been determined.

Key words: physical activity, health, body functioning, life expectancy, physical culture.

Постановка проблеми. Рухова активність – це не тільки здібність високоорганізованої матерії, а також необхідна умова самого життя, його еволюції [1].

Хід еволюційного розвитку людини визначив нормальне функціонування її органів та систем в умовах активної рухової діяльності. Від активної скелетної мускулатури залежить резервування енергетичних ресурсів, економне їх використання у спокої та у результаті – укріплення здоров'я та тривалості життя.

В основі здоров'я лежать процеси адаптації, які направлені на підтримку рівноваги внутрішньої середовища організму (гомеостазу). Серед факторів, які визначають здоров'я, 50% відносяться до образу життєдіяльності (харчування, ритм життя, рівень рухової активності, інтелектуальне та емоційне напруження); 22,5% – до шкідливих звичок (споживання алкоголю, тютюнопаління, наркоманія); 20% – до екологічних факторів; 7,5% – до медичного забезпечення [2]. Серед цих факторів – одним із головних є рівень рухової активності – ефективний засіб нормального розвитку та оздоровлення підростаючого покоління, оздоровлення осіб літнього і похилого віку.

У житті людини генетично запрограмований об'єм рухової активності і тільки у випадку її щоденної реалізації організм може оптимально розвиватися. Природна біологічна потреба людини у рухах позначається науковим терміном – кінезифілія [1].

Останніми десятиріччями у найбільш розвинених країнах світу спеціально організована рухова активність розглядається як потужний засіб зміцнення здоров'я населення, забезпечення високої працездатності, якості життя [3]. В українському суспільстві через низку об'єктивних та суб'єктивних причин недооцінюються можливості рухової активності у веденні здорового способу життя та зміцненні здоров'я громадян, профілактиці шкідливих звичок, передусім, серед молоді, та у вирішенні інших важливих соціально-економічних проблем [4, 5, 6, 7, 8].

У нашій роботі поставленні питання розкрити біологічної потреби організму людини у руховій активності та обґрунтувати позитивний вплив оздоровчої фізичної культури на рухову активність та тривалість життя.

Протягом життя людини рухова активність відіграє різну роль. У дитячому віці вона визначає нормальний зріст і розвиток організму, найповнішу реалізацію генетичного потенціалу, підвищує опір до захворювань. Саме у період зростання організм найбільш чутливий до впливу різних несприятливих факторів середовища, у тому числі й до обмеження рухової активності.

Потреба у русі (кінезифілія) – біологічна потреба організму людини, котра відіграє важливу роль у її життєдіяльності та знаходиться у нерозривному зв'язку з активною м'язовою діяльністю, що сприяє адаптації до навколишнього середовища.

Енергетичний фонд та функціональний стан різних органів і систем у кожному віковому періоді знаходяться у тісному взаємозв'язку з особливостями функціонування скелетної мускулатури. При цьому, чим інтенсивніша рухова активність тим більше виражені основні фактори, що збільшують енергетичні ресурси, функціональні спроможності та тривалість життя організму.

Гіпокінезія – обмеження кількості та обсягу рухів, обумовлене способом життя, особливостями професійної діяльності, постільним режимом під час хвороби та іншими факторами. Часто гіпокінезія супроводжується гіподинамією – зменшенням м'язових зусиль, які витрачаються на підтримування пози, переміщення тіла у просторі, фізичну роботу.

Низький рівень рухової активності справляє складний вплив на організм людини. Різноманітність причин дефіциту рухів, ступінь його вираження та тривалість створюють необмежені можливості для змін в організмі: від адаптаційно-фізіологічних до патологічних.

Дефіцит рухової активності призводить до погіршення адаптації серцево-судинної системи, зниження життєвої ємності легень (ЖЄЛ), станової сили, надмірної маси тіла за рахунок відкладення жиру, підвищення рівня холестерину у крові. Захворюваність людини в умовах гіпокінезії у 2 рази вища, що пов'язано зі зниженням загальної неспецифічної резистентності.

Зменшення рухової активності знижує енерговитрати, призводить до недостатньої стимуляції росту та розвитку у період найбільшої пластичності та схильності впливу навколишнього середовища, сприяє їх обмеженню і неповноцінному використанню генофонду. Результатом цього є низькі рівні фізичного розвитку та функціональних спроможностей, що важко компенсуються у зрілому віці навіть шляхом систематичного тренування.

Оздоровчий і профілактичний ефект масової фізичної культури нерозривно пов'язаний із підвищеною фізичною активністю, посиленням функцій опорно-рухового апарату, активізацією обміну речовин. У результаті недостатньої рухової активності в організмі людини порушуються нервово-рефлекторні зв'язки, що призводить до розладу регуляції діяльності серцево-судинної та інших систем.

Розрізняють загальний і спеціальний ефект фізичних вправ, а також їх опосередкований вплив на чинники ризику.

Загальний ефект тренування полягає у витраті енергії, прямо пропорційній тривалості і інтенсивності м'язової діяльності, що дозволяє компенсувати дефіцит енерговитрат. Важливе значення має також підвищення стійкості організму до дії несприятливих факторів зовнішнього середовища: стресових ситуацій, високих і низьких температур, радіації, травм, гіпоксії. У результаті підвищення неспецифічного імунітету підвищується стійкість до простудних захворювань. Проте використання граничних тренувальних навантажень, необхідних у великому спорті для досягнення «піку» спортивної форми, нерідко призводить до протилежного ефекту – обмеження імунітету і підвищенню сприйнятливості до інфекційних захворювань. Негативний аналогічний ефект може бути отриманий і при заняттях масовою фізичною культурою з надмірним збільшенням навантаження.

Спеціальний ефект оздоровчого тренування пов'язаний з підвищенням функціональних можливостей серцево-судинної системи. Він полягає в економізації роботи серця у стані спокою і підвищенні резервних можливостей апарату кровообігу при м'язовій діяльності.

Таким чином, оздоровчий ефект занять масової фізичної культурою пов'язаний перш за все з підвищенням аеробних можливостей організму, рівня загальної витривалості і фізичної працездатності. Всі ці дані свідчать про позитивний вплив занять оздоровчою фізичною культурою на організм людини.

Розглядаючи проблему здоров'я людини з позиції ролі фізичної культури у реалізації генетично запрограмованої тривалості життя індивіда, логічним є формулювання терміну «здоров'я», як психофізичного стану людини з великим обсягом функціональних резервів, як основи її повноцінного біосоціального існування, високої фізичної і інтелектуальної працездатності, стійкості щодо впливу чинників довкілля, високої імунної реактивності та відсутності патологічних відхилень в організмі.

Важливим чинником збільшення тривалості життя та зміцнення здоров'я є заняття фізичними вправами. Сьогодні доведено, що оптимальна за величиною рухова активність може підняти власну межу тривалості життя. Ця залежність тривалості життя від рівня рухової активності генетично зумовлена і є специфічною видовою особливістю організму.

Висновки. Таким чином, фізичні вправи є могутнім специфічним чинником адаптації людини до дії самих різноманітних подразників.

Слід пам'ятати, що позитивний ефект спортивних занять у молодому віці короткотривалий, і, щоб підтримувати здоров'я на належному рівні, необхідно продовжувати посильні фізичні тренування на протязі життя людини.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Земцова И. И. Спортивная физиология: учеб. пособие для студентов вузов / И. И. Земцова. - К.: Олимп. л-ра, 2010. 219 с.
2. Белов В. И. Энциклопедия здоровья. Молодость до ста лет / В. И. Белов. - М.: "Химия", 1993, 400 с.
3. Janssen I. Systematic Review of the Health Benefits of Physical Activity in School-Aged Children and Youth / I. Janssen, A. Leblanc // International Journal of Behavioural Nutrition and Physical Activity – 2010. – P. 7–40.
4. Брехман И. И. Валеология – наука о здоровье / И. И. Брехман . – М.: Физкультура и спорт, 1990. 208 с.
5. Дутчак М. В. Теоретико-методологічні засади формування системи спорту для всіх в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 / М. В. Дутчак. – К., 2009. 40 с.
6. Круцевич Т. Ю. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навч. посіб. / Т. Ю. Круцевич, Г. В. Безверхня. – К.: Олімп. л-ра, 2010. 248 с.
7. Москаленко Н. В. Физическая подготовленность и здоровье студенток / Н. В. Москаленко, Т. В. Сычова // Спорт. вісн. Придніпров'я. – 2010. - № 2 С. 125–126.
8. Платонов В. Н. Сохранение и укрепление здоровья здоровых людей – приоритетное направление современного здравоохранения / В. Н. Платонов // Спорт. Медицина. – 2006. - № 2. С. 3–14.

Матеріали Регіональної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми фізичного виховання та спорту в сучасних умовах»: збірник наукових праць. ДНУ ім. О. Гончара. Дніпро, 2022. 221 с.

Всі статті збірника зберігають авторську редакцію. Відповідальність за зміст, грамотність, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

Укладач: Т.А. Глоба
Верстка та дизайн: Т.А. Глоба

Адреса оргкомітету та редколегії:
вул. Казакова, 24 А (Палац спорту)
кафедра фізичного виховання та спорту
м. Дніпро, Україна 49107
тел. 0980350304